

Sygn. akt IV CZ 77/19

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Paweł Grzegorzcyk

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa W. K.

przeciwko W. Ł.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 11 października 2019 r.,

zażalenia pozwanej

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 31 października 2018 r., sygn. akt V ACa (...),

1) oddała zażalenie,

2) przyznaje adw. M. Ś. kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) złotych powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu pozwanej w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z dnia 31 października 2018 r., w sprawie z powództwa W. K. przeciwko W. Ł. o zapłatę, odrzucił skargę kasacyjną

pozwanej od wyroku tego Sądu z dnia 15 marca 2018 r. Sąd wskazał, że skarga kasacyjna została sporządzona i podpisana przez adwokata P. B., który nie był umocowany do wniesienia w imieniu pozwanej skargi kasacyjnej. Zarządzeniem z dnia 19 lipca 2018 r. adwokat P. B. został wezwany do uzupełnienia w terminie 7 dni braków formalnych skargi przez złożenie pełnomocnictwa do reprezentowania pozwanej przed Sądem Najwyższym, pod rygorem odrzucenia skargi, nie przedłożył jednak dokumentu pełnomocnictwa w wyznaczonym terminie, który upłynął w dniu 13 sierpnia 2018 r., co uzasadniało odrzucenie skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Pozwana zaskarżyła powyższe postanowienie, wnosząc o jego uchylenie. Zarzuciła naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. W uzasadnieniu zarzutu podniosła, że skarga kasacyjna nie była obarczona brakami formalnymi, bowiem w aktach sprawy znajduje się pełnomocnictwo główne (k. 63) i pełnomocnictwo substytucyjne (k. 382), które łącznie uprawniały adwokata P. B., jako pełnomocnika substytucyjnego, do reprezentacji pozwanej również przed Sądem Najwyższym. Zarzuciła ponadto naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez błędne uznanie, że pełnomocnictwo główne udzielone adwokat K. K. w połączeniu z pełnomocnictwem substytucyjnym udzielonym adwokatowi P. B. nie uprawniało go do reprezentacji przed Sądem Najwyższym, mimo że z tych pełnomocnictw wynika upoważnienie do reprezentacji przed „dalszymi” - niż Sąd Okręgowy i Apelacyjny - „instancjami”, a także naruszenie art. 65 § 1 i 2 k.c. przez błędną i nieuwzględniającą literalnego brzmienia, okoliczności i celu wykładnię pełnomocnictwa głównego udzielonego adwokat K. K. oraz pełnomocnictwa substytucyjnego udzielonego adwokatowi P. B., a w konsekwencji błędne uznanie, że udzielane pełnomocnictwa nie uprawniały autora skargi do reprezentacji pozwanej przed Sądem Najwyższym.

Ubocznie należy dostrzec, że skarżąca również samodzielnie wniosła zażalenie obejmujące powyższe postanowienie, zarzucając nieważność postępowania z uwagi na nieprawidłowe doręczenie tego postanowienia stronie z pominięciem pełnomocnika, powołując się na art. 133 § 3 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wbrew twierdzeniom skarżącej, udzielone w postępowaniu przed sądami powszechnymi pełnomocnictwa główne i substytucyjne ograniczały zakres umocowania do postępowania przed sądami „instancyjnymi”. Sąd Najwyższy nie jest „dalszą instancją”, pozostaje poza strukturą sądownictwa powszechnego, postępowanie przed nim dotyczy nowej sprawy wszczętej przez wniesienie skargi kasacyjnej, podczas gdy postępowanie w sprawie kończy się z chwilą uprawomocnienia orzeczenia sądu drugiej instancji (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2010 r., IV CZ 103/09, nie publ., z dnia 27 października 2017 r., IV CZ 64/17, OSNC Zbiór Dodatkowy D/2018, poz. 58, z dnia 11 marca 2013 r., II UZ 1/13, nie publ.). Powołane przez skarżącą postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2018 r., I CZ 30/18 (nie publ.) zostało wydane w sprawie, w której szeroka treść pełnomocnictwa wskazywała na zamiar objęcia nim jak najszerszego zakresu umocowania, a ponadto poza „sądami wszystkich instancji” obejmowała reprezentowanie mocodawczyni wobec wszelkich władz, tym samym również przed Sądem Najwyższym, który jest elementem władzy sądowniczej.

Podpisane przez skarżącą pełnomocnictwo oraz pełnomocnictwo substytucyjne były przygotowane i sformułowane przez pełnomocnika zawodowego, bez użycia sformułowań, które w jakikolwiek sposób obejmowałyby Sąd Najwyższy (np. przez użycie słów „Sąd Najwyższy”, „postępowanie kasacyjne”, „skarga kasacyjna”, „wszystkie sądy” itp.), co świadczy o ograniczeniu zakresu umocowania. Powyższe nie uszło uwadze Sądu Apelacyjnego, który bezskutecznie wezwał pełnomocnika pozwanej do uzupełnienia m.in. tego braku formalnego skargi kasacyjnej, z zastrzeżeniem siedmiodniowego terminu i rygoru w postaci odrzucenia skargi kasacyjnej. Odrzucenie skargi kasacyjnej było prawidłowe.

W zażaleniu skarżący zakwestionował również odrzucenie zażalenia złożonego samodzielnie przez pozwaną. Należy przypomnieć, że zażalenie złożone z naruszeniem art. 87¹ § 1 k.p.c. należy kwalifikować jako niedopuszczalne, a istniejące w tym zakresie uchybienie ma charakter nieusuwalny, w związku z czym zażalenie dotknięte takim brakiem podlega odrzuceniu bez wzywania skarżącej do jego uzupełnienia (postanowienie SN z dnia 28 marca 2018 r., sygn. akt V CZ 16/18, www.sn.pl). Następcze podpisanie go przez pełnomocnika

ustanowionego na dalszym etapie postępowania jest pozbawione podstaw prawnych i nie wywołuje pożądaných przez skarżącą skutków.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej przez adwokata ustanowionego z urzędu orzeczono na podstawie § 4 ust. 1 i 3 w związku z § 16 ust. 2 pkt 2 i § 8 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 18).

jw